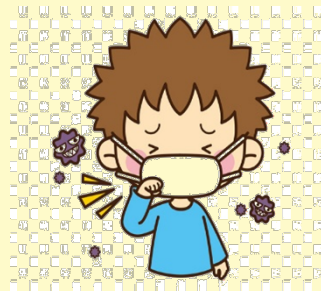

หลักสูตรอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ
รายวิชา..... การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่.....

ใช้หวัดและใช้หวัดใหญ่ต่างกันอย่างไร

ไข้วัดใหญ่ : ไข้วสูง 38 – 40 องศา เป็นเวลา 3 – 4 วัน
ปวดศีรษะมาก ปวดเมื่อยตามตัวมาก อ่อนเพลีย
มีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อนสูง เช่น หลอดลมอักเสบ และปอดบวม
โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง หากมีอาการรุนแรง อาจทำให้เสียชีวิตได้

ไข้วัด : ในผู้ใหญ่ไข้วไม่สูง ในเด็กอาจจะมีไข้ว
ปวดเมื่อยตามตัว เล็กน้อย ปวดศีรษะ พบได้น้อย
คัดจมูก จาม เจ็บคอ ไอไม่มาก ไอแห้งๆ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ เกิดจากการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ (Influenza virus) โดยเชื้อไข้หวัดใหญ่ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ชนิดเอ (A) บี (B) และซี (C) โดยที่พบมากที่สุด คือ ไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ รองลงมาได้แก่ ชนิด บี และซี

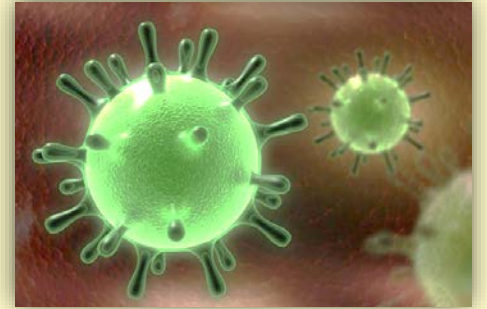

โรคไข้หวัดใหญ่

❖ สาเหตุ :

- ชนิด A เป็นชนิดที่ทำให้เกิดการระบาดอย่างกว้างขวางทั่วโลก
- ชนิด B ทำให้เกิดการระบาดในพื้นที่ระดับภูมิภาค
- ชนิด C มักเป็นการติดเชื้อที่แสดงอาการอย่างอ่อนหรือไม่แสดงอาการ และไม่ทำให้เกิดการระบาด

- ระยะฟักตัว : 1-4 วัน เฉลี่ย 2 วัน

การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่

โรคไข้หวัดใหญ่ มีการแพร่ระบาดได้ตลอดทั้งปี โดยในแต่ละปีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่จะมีอยู่ 2 ช่วง คือ ช่วงฤดูหนาว และฤดูฝน

การติดต่อ

- โรคไข้หวัดใหญ่ ติดต่อดีงาย โดยเชื้อสามารถติดต่อจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งโดย**การหายใจ** การได้รับน้ำมูก หรือเสมหะของผู้ป่วย โดยเชื้อจะผ่านทางเยื่อบุตา จมูกและปาก
- จากการรับเชื้อทางอ้อมผ่าน**ทางมือ** โดย**สัมผัสสิ่งปนเชื้อโรค** เช่น ผ้าเช็ดหน้า ช้อน แก้วน้ำ การจูบหรือสัมผัสเชื้อแล้วขยี้ตา หรือนำเข้าปาก

การรักษา

โรคไข้หวัดใหญ่สามารถรักษาได้ด้วยยาต้านไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชื่อ **Oseltamivir** ภายใน 48 ชั่วโมง

การป้องกัน

โรคไข้หวัดใหญ่ สามารถป้องกันได้ หากได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ โดยเฉพาะในกลุ่มเสี่ยง 7 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มเด็ก

กลุ่มหญิงตั้งครรภ์

กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

7 กลุ่มโรค คือ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจ หลอดเลือดสมอง ไตวาย เบาหวาน และ ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด

กลุ่มผู้สูงอายุ

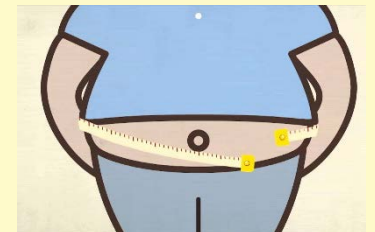
ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

โรคอ้วน

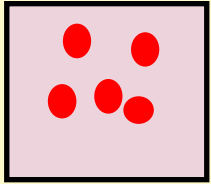

โรคธาลัสซีเมีย และผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ)

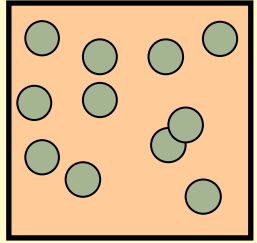

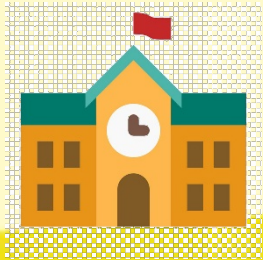
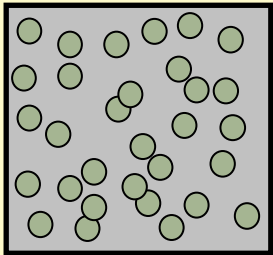
พื้นที่ที่จะมีการระบาดของโรคในวงกว้าง

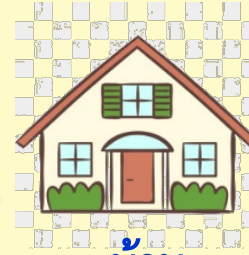
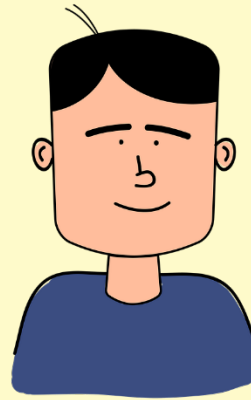
สถานที่ท่องเที่ยว

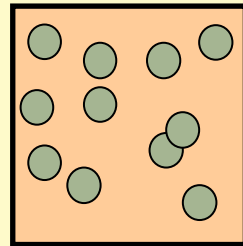
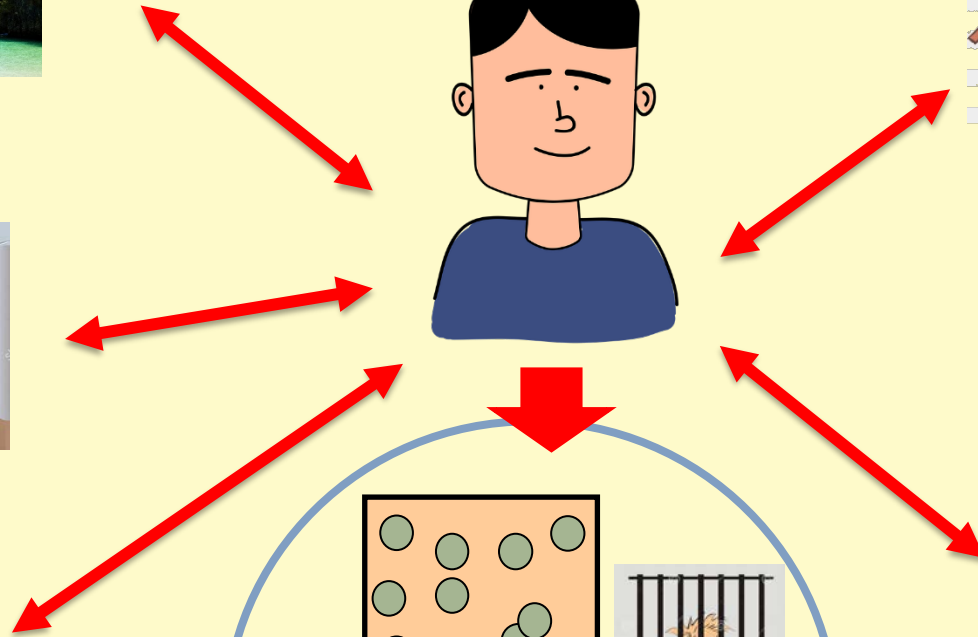
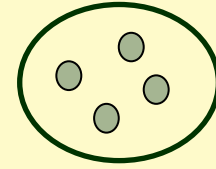
สถานที่สาธารณะ

โรงเรียน

บ้าน

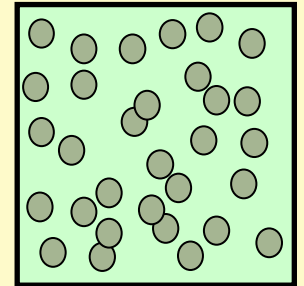

เรือนจำ

ผู้คุม ผู้ต้องขัง ญาติ

สำนักงาน/โรงงาน

บทบาทหน้าที่ของ อสรจ. ในการดำเนินงานป้องกัน ควบคุม โรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับเรือนจำ

ด้านการเฝ้าระวัง และคัดกรอง

- **อสรจ.** ช่วยดำเนินการ **คัดกรอง เฝ้าระวัง ดูแล** เพื่อนผู้ต้องขัง โดยการสังเกตอาการ

หากพบผู้ต้องขัง มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ อาการอย่างน้อย 2 อาการ ต่อไปนี้ มีไข้ ตัวร้อน ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูกไหล ให้แจ้งผู้คุม เพื่อคัดแยกผู้ป่วย และนำไปตรวจที่สถานพยาบาลต่อไป

ด้านการป้องกัน และควบคุมโรค

1. ให้คำแนะนำอย่างถูกต้อง กับเพื่อนผู้ต้องขัง เมื่อตรวจพบ ว่ามีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ เช่น ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย ไม่ใช้แก้วน้ำ หรือผ้าเช็ดหน้าร่วมกัน
2. แนะนำให้ล้างมือ ด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ บ่อยๆ
3. สนับสนุนให้มีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ ในเรือนจำ และทัณฑสถาน

ด้านการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์

ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำ เรื่อง การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ให้กับเพื่อนผู้ต้องขัง

ปิด ล้าง เลี่ยง หยุด
ป้องกันไข้หวัดใหญ่

- ล้าง**: คือ ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำ และสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล เมื่อสัมผัสสิ่งของต่างๆ เช่น ราวบันได สุกมือประตู ตู้กดน้ำดื่ม
- เลี่ยง**: คือ หลีกเลี่ยงการคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย หรือ เลี่ยงการไปในสถานที่ที่แออัด
- ปิด**: คือ สวมใส่หน้ากากอนามัย ปิดปาก ปิดจมูก เมื่อมีอาการไอ หรือจาม หรือเมื่อเข้าห้องน้ำ
- หยุด**: คือ ควรหยุดเรียน หยุดทำงาน หยุดกิจกรรมในสถานที่ที่มีคนแออัด จนกว่าจะหายป่วย

Scan me

กองส่งเสริมสุขภาพ กรมสุขภาพจิต โทร. 02-5903191 <http://dhs.moph.go.th/dhs/index.php>

1. การเฝ้าระวัง และคัดกรอง

1. ดำเนินการเฝ้าระวัง ดูแลผู้ต้องขัง หากพบมีอาการคล้าย ไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ ให้รีบดำเนินการสอบสวนตาม แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค
2. เจ้าหน้าที่พยาบาลของหน่วยงานในสังกัดฯ ดำเนินการ คัดกรองผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกราย และเมื่อพบผู้ต้องขังที่มี อาการป่วยให้ไปตรวจที่สถานพยาบาล ถ้ามีอาการเข้าได้ ตามนิยาม ให้แยกรักษาผู้ป่วย
3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการคัดกรองญาติที่มาเยี่ยม ผู้ต้องขังทุกราย

2. การป้องกัน ควบคุมโรค และการดูแลรักษา

1. เมื่อพบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ให้ประสานกับหน่วยงาน สาธารณสุขในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการรักษาตาม แนวทางและมาตรฐาน โดยปฏิบัติตาม CPG ของกรม การแพทย์ และพิจารณาการให้ยาต้านไวรัสไข้หวัดใหญ่ Oseltamivir ภายใน 48 ชั่วโมง รวมทั้งเฝ้าระวังภาวะ แทรกซ้อนของโรคไข้หวัดใหญ่ในกลุ่มอาการรุนแรง และกลุ่มเสี่ยง
2. ควรแยกผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ ออกจากบุคคลอื่น ควรมีหอผู้ป่วยแยกโรค หรือ พื้นที่เฉพาะผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่
3. สนับสนุนให้มีการทำ Big Cleaning day ในเรือนจำ และทัณฑสถาน

3. การเตรียมความพร้อม รับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่

1. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาลในสังกัดฯ และอาสาสมัครที่จะดูแลผู้ป่วย ได้แก่ กลุ่มพยาบาล กลุ่มเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์ และกลุ่มอาสาสมัครเรือนจำ
2. ให้ข้อมูลความรู้ และแนะนำแนวทางในการป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่ แก่ ผู้ต้องขัง ญาติที่มาเยี่ยม และเจ้าหน้าที่ เรือนจำ

4. การจัดการ เมื่อเกิดการ ระบาดของโรค

1. ไม่ควรเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ไปเรือนจำอื่นหรือสถานพินิจอื่น ในช่วง 7 วัน นับจากวันเริ่มป่วย และไม่ควรย้ายผู้ป่วยไปมาระหว่างแดนขัง หรืออาคารต่างๆ
2. เมื่อพบผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดใหญ่ตามนิยามของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปในวันเดียวกัน ให้ดำเนินการคัดกรองเชิงรุกที่เรือนนอน
3. หากพบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ขอให้ยกเลิกหรือเลื่อนกิจกรรมภายในที่มีการรวมตัวกันหมู่มากออกไปก่อน

คำแนะนำเพื่อลด การนำเชื้อเข้ามา แพร่ในเรือนจำ

1. คัดกรองญาติที่จะมาเยี่ยม หากผู้ใดมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ควรแจกหน้ากากอนามัย และแนะนำการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อในระหว่างที่เข้าเยี่ยม
2. คัดกรองเยาวชนหรือผู้ต้องขังใหม่ หากผู้ใดมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ปวดเมื่อยตามร่างกาย ให้แยกไว้ก่อน มิให้เข้ามาอยู่ร่วมกับผู้อื่น
3. แนะนำเจ้าหน้าที่ ผู้คุม และผู้ต้องขัง หากเริ่มมีอาการป่วยให้แจ้งห้องพยาบาลภายในเรือนจำ และรีบแยกผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ออกจากบุคคลอื่น
4. ให้เจ้าหน้าที่ของเรือนจำ/ผู้คุม ที่มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ปวดเมื่อยตามร่างกาย ควรหยุดพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน จนกว่าจะหายเป็นปกติ
5. หากพบ ผู้ต้องขัง หรือเจ้าหน้าที่ป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่พร้อมกันจำนวนมากอย่างผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อสอบสวน ป้องกัน และควบคุมโรคต่อไป
6. หากเรือนจำ สถานพินิจฯ ทัดทลสถานใด พบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่แล้ว ให้ยกเลิก หรือเลื่อนกิจกรรมภายในที่มีการรวมตัวกันหมู่มากออกไปก่อน จัดแบ่งช่วงเวลาการรับประทานอาหารเป็นกลุ่ม ให้เหลื่อมเวลากัน พิจารณาปรับการเข้าเยี่ยมของญาติตามความเหมาะสม

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

การป้องกันควบคุม โรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับเรือนจำ

1422

สายด่วน
กรมควบคุมโรค

กระทรวงสาธารณสุข

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม